

образів моделюється об'єкт відображення. Образом виражаються предмети пейзажу, події і вчинки героїв, які у ньому присутні. У них проступає не тільки задум автора, але й втілюється його головна, узагальнююча ідея. Глибина пейзажного образу - результат ретельного вивчення природи.

Витвори пейзажного живопису своєю естетичною дією здатні духовно збагатити людину. Пейзаж, який передає характер природи, в якому зображено емоційне відношення до неї художника, є важливим засобом виховання почуття любові до рідного краю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кларк К. Пейзаж в Искусстве / Пер. с англ. Н.Н. Тихонова / Кларк К. - СПб: Азбука-классика, 2004. – 304с.
2. Лильо – Откович З. Український пейзажний живопис XIX – початку XX сторіччя. – К.: Балтія-Друк, 2007. – 120 с.; іл. – Укр., англ.
3. Пейзаж. Історія пейзажу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
4. http://fiz-cultura.ucoz.ua/news/pejzazh_istorija_pejzazhu/2014-08-20-960
5. Пейзаж. Історія пейзажу. Розвиток пейзажного жанру в Україні і світі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pavliukib.wordpress.com>

Драбко О.

Науковий курівник – доц. Тютюнник І. С.

СУЧАСНА САДОВО-ПАРКОВА СКУЛЬПТУРА В МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ТЕРНОПОЛЯ

Тернопіль – затишне та зелене місто з багатьма парками та скверами. Серед них основними є: парки Національного відродження та імені Тараса Шевченка, регіональний ландшафтний парк «Загребелля», гідропарк «Топільче», Старий парк, та парк Здоров'я. Тому важливим оздобленням зеленої зони міста виступають скульптурні об'єкти та пластичні групи. Сьогодні великі, громіздкі, монументальні роботи відходять на другий план, поступаючись провідним місцем більш доступним та актуальнішим нині парковим скульптурам.

Метою статті є виявлення тенденцій розвитку паркової скульптури Тернополя, створеної за період другої половини XX – початку XXI століть. Для висвітлення поставленої мети, необхідно вирішити наступні завдання – виявити загальні риси функціонування тернопільської скульптури кінця XX – початку XXI століть та прослідкувати розвиток садово-паркової пластики міста в зазначений період.

Тернопільську паркову скульптуру представлено у каталозі Л. Берника, В. Окаринського та Є. Удіна [5]. В ньому розглянуто об'єкти, створені під час Міжнародного симпозіуму монументальної пластики «Медобори'89» і Медобори'90», репрезентовано декоративно-паркову скульптуру Тернополя, висвітлено історію її створення, авторів, відображено сучасний стан скульптур. Питання ролі скульптурних пам'яток у міському середовищі присвячена публікація Н. Журмій [2]. Зокрема вона вводить термін «рознавальна скульптура», щодо об'єктів, які встановлюються в останнє десятиліття. У статті В. Гоголь висвітлено різновиди нетрадиційної пластики, основною рисою якої виступає тривкість матеріалу [1].

Садово-паркова скульптура відноситься до монументально-декоративної пластики. Ця категорія скульптури є найвибагливіша до умов у які її поміщають, але тісний зв'язок із оточенням лише допомагає підкреслити мистецьку цінність твору. Поява об'єкту в просторі одразу його змінює, причому візуальне сприйняття цієї зміни залежить від активності цієї форми. Також значним є те, що має на меті та чи інша скульптура, чи підпорядкована середовищу, чи домінує над ним.

Перші скульптури у парку «Топільче» були дерев'яними і з'явилися у 1972 році. Це невеликого розміру твори, які присвячені героям дитячих казок. Автор цих робіт славетний, лемківський скульптор І. Мердак, ім'я якого відоме далеко за межами України.

1989 року було втілено ідею провести симпозіум-плінер декоративно-паркової скульптури, її запропоновано тодішнім головою Тернопільської обласної Спілки художників України – Є. Удіним. На перший плінер «Медобори'89» зібралось 12 учасників. За 2 місяці було створено 14 скульптур з місцевого матеріалу – пісковика і вапняку. Всі твори залишилися в місті, більшість з них було встановлено на набережній ставу, алеях парку імені Т. Шевченка і цим започатковано ландшафтний парк скульптури [5, с. 4–7].

На наступному симпозіумі-плінері скульптурної пластики «Медобори'90», було створено вже 18 скульптур. Відходячи від початкового задуму, лише декілька робіт доповнили парк скульптур, інші ж розмістилися в гідропарку «Топільче», біля закладів культури, театру ляльок, художньої школи та в інших місцях Тернополя. Таким чином місто наповнилося роботами скульптурної пластики [5, с. 7–10].

Вже за доби незалежності, у 2013 році, було проведено Всеукраїнський скульптурний плінер «Камінь. Алегорія», організований начальником управління культури міськради О. Смиком. Цей захід зібрав різні покоління митців, їх об'єднав камінь як матеріал для вираження емоцій та втілення почуттів. Результатом плінеру було створення дванадцяти фігуративних скульптур [4]. Якщо порівняти скульптури попереднього плінеру і теперішнього, можна прослідкувати стрімкий розвиток техніки і майстерності.

Серед сучасних дерев'яних скульптур, які доповнюють простір міста є створені у 2015 році роботи місцевого майстра Юрія Плєсюка. Він працює з старими деревами, даруючи їм «нове життя».

Можна сказати, що садово-паркова пластика Тернополя має не лише естетичне значення, вона несе в собі, так званий розважальний характер. Доповненням до паркової є розважальна «вулична» скульптура. Серед таких об'єктів можна виокремити: пам'ятник бджілці-трудівниці, лелекам, людині-невидимці, водопровіднику і стільцю, всі вони розташовані у центрі міста і безумовно завжди привертають увагу перехожих.

В наш час з'являються скульптури з нетрадиційних матеріалів. Як свідчать дослідники, «під впливом масової культури відбувається підвищення темпів оновлення, прагнення людей до новизни й різноманітності, зміни інтересів. Спостерігається тенденція до «скорочення життєвого циклу» художніх явищ як творів і послуг» [6]. В цьому контексті цікавими і незвичними є роботи тернопільського майстра Сергія Кузнєцова, створені з металобрухту, запчастин від комп'ютерів, фотоапаратів, автомобілів, мотоциклів, механізмів від годинників, та інших деталей непрацюючої техніки. Його скульптури створені у стилі джанк-арту (мистецтво, яке дає друге життя непотрібним речам). Перші скульптури були створені в 2008 році, а зараз химерні металеві роботи можна побачити на подвір'ї ресторації «Ковчег», зокрема це, скульптури динозаврів, тварин, комах та інших незвичайних істот.

Новою тенденцією є створення скульптур з снігу, кушів самшиту та інших тимчасових матеріалів. Метою таких об'єктів є прикрашення певної території на короткий термін часу. Так, взимку 2017 року, в місті Тернополі, в рамках «Свята зими», проводився творчий міжшкільний конкурс скульптур з снігу. Сподіваємося, що захід зможе дати поштовх до створення більш професійних снігових робіт тернопільських скульпторів.

Дослідивши садово-паркову пластику в просторі Тернополя, можна сказати, що на сьогоднішній день в мистецтві відбуваються зміни, в сторону тенденцій потреб та інтересів жителів міста. Тобто, якщо раніше скульптура у більшості випадків виконувала функцію пам'ятника, то зараз вона відходить від традиційних уявлень про монументальну скульптуру і набуває розважального характеру, стає швидше архітектонічною, ближчою до звичайного глядача, утворюючи естетичне і візуальне оздоблення міста. Скульптурні об'єкти в простоті міста займають важливе місце, і можна сказати що у Тернополі вони щораз набувають більшої популярності і розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоголь В. Д. Атракційна скульптура як особлива форма вираження в пластичному мистецтві (проблеми типології) / Гоголь В. Д. // Теорія мистецтва. – 2015. – № 8. – С. 18–20.
2. Журмій Н. М. Скульптурні пам'ятники міського простору у контексті соціокультурного діалогу / Н. М. Журмій // Питання культурології: зб. наук. праць. Вип. 29. / Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2013. – С. 23–30.
3. Кузьміна Г. О. Сучасна паркова скульптура в міському середовищі / Г. О. Кузьміна // Проблеми розвитку міського середовища. – 2012. – Вип. 7. – С. 127–132.
4. Мичко С. Кам'яна краса: у Тернополі стартував Всеукраїнський скульптурний пленер [«Камінь. Алегорія»] / С. Мичко // Україна молода. – 2013. – №105 (25 лип.). – С. 13–14.
5. Паркова скульптура Тернополя: каталог / Л. Б. Берник (ред., упор.), В. М. Окаринський (упор., вст. ст.), Є. Т. Удін (худ. ред.). – Тернопіль: Крок, 2012. – 72 с.
6. Прилуцька А. Є. Масова культура як соціально-ціннісна детермінанта сучасної художньої культури / Прилуцька А. Є. // Гуманітарний часопис. – 2013. – № 4. – С. 26–32.
7. Сич М. О. Особливості паркової скульптури та парків скульптур / Сич М. О. // Дизайн освіта в Україні: перспективи розвитку. – 2013. – Вип. 3. – С. 150–153.

Тихонюк Н.

Науковий керівник – Дячок О. М.

ХУДОЖНІ ТКАНИНИ СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ: ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Постановка проблеми. Художні тканини – складова багатогранної культури нашого народу. Вони широко застосовуються для виготовлення одягу, облаштування й оздоблення житла, храмів, громадських будівель, а також у обрядах. Чимало традиційних українських тканин XIX – поч. XXI ст. донесли до нас прадавні елементи. У художньому вирішенні деяких виробів відображені особливості етногенетичних культуротворчих процесів як окремих історико-етнографічних районів України, так і загальнослов'янської спільноти. У контексті етнічної культури українців художні тканини східного регіону є вагомим надбанням її мистецької спадщини.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення проблеми. У мистецтвознавчій та науково-методичній літературі широко представлено історію розвитку мистецтва розпису тканин у різних техніках (праці Р. Гільмана, Ю. Давидової та ін.), досить повно розкрито традиційні техніки розпису (С. Давидов. М. Синєглазова). Цим проблемам присвячено кілька дисертаційних досліджень (Т. Печенюк й ін.). У другій половині XX – на початку XXI ст. серед дослідників українського текстилю з'являються імена таких науковців, як С. Сидорович, К. Матейко, О.